

CALL FOR PAPERS

**19. Internationaler Kongress der Sociedad Goethe en España (SGE) in
Zusammenarbeit mit der Secció d'Estudis Germànics der Universitat de
Barcelona, der Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) und dem
Deutschen Akademischen Austauschdienst (DAAD)**

K.

Auf Franz Kafkas Spuren: 1924-2024

Universitat de Barcelona

8. – 10. Mai 2024

Hundert Jahre nach dem Tod von Franz Kafka (1883-1924) wirkt der Einfluss seines Werkes auf internationaler Ebene in der Kultur im Allgemeinen und in der Literatur im Besonderen weiter.

Heute ist Kafka einer der meistgelesenen und meistrezipierten Autor:innen des 20. Jahrhunderts. Dieter Lamping schrieb in seinem Essay „Kafkas Ruhm“: „Die Beschäftigung mit Kafka hat zur Entstehung einer eigenen Literatur geführt, die gelegentlich als ‚Kafka-Literatur‘ bezeichnet wird. Gemeint ist damit zunächst Literatur über Kafka, dann auch Literatur in der Art oder in der Nachfolge Kafkas.“ Deutschsprachige Autor:innen und Denker:innen wie Hannah Arendt, Ingeborg Bachmann, Elias Canetti, Paul Celan, Günter Grass, Peter Handke, Terézia Mora, Clemens J. Setz, W.G. Sebald, Martin Walser, Peter Weiss und noch viele mehr haben sich intensiv und leidenschaftlich mit Kafkas Texten auseinandergesetzt und sie in ihre Literatur hineingewoben, so dass Kafka oder vielmehr das ‚Kafkaeske‘ in ihren Texten weiterlebt.

In Spanien lassen sich Spuren von Kafkas literarischem Einfluss u. a. bei Núria Amat i Noguera, Miguel Delibes, Juan García Hortelano, Carmen Martín Gaite, Quim Monzó, Mercè Rodoreda, Jordi Sierra i Fabra, Vicente Valero, María Zambrano oder Enrique Vila Matas ausfindig machen. Diese Spuren zeugen von einer tiefenschichtigen Auseinandersetzung mit seinen Texten und nicht zuletzt davon, wie die ‚kafkaesken‘ Welten auch die spanisch- und katalanischsprachige Literatur geprägt haben.

Abgesehen von etlichen Graphic Novels und Comics, die in den letzten Jahren über Kafka und seine Literatur entstanden sind – darunter der bekannte *Kafka für Anfänger*-Sachcomic von Robert Crump und David Zane Maiowitz von 1993 –, hat sich Kafkas Einfluss u. a. auch in der Malerei, Fotografie und in Zeichnungen als produktiv erwiesen. Darüber hinaus wurde Kafka selbst als bildender Künstler entdeckt. Davon zeugt sein zeichnerisches Œuvre, das Andreas Kilcher erstmals als Gesamtwerk in seinem Band *Kafka. Die Zeichnungen* 2022 herausgab. In Spanien wurden Kafkas *Dibujos recuperados* 2023 von Jordi Llovet veröffentlicht.

Auch in der Musik bewirkten seine Schriften große Inspiration. So komponierten u. a. Ernst Krenek die *Motetten nach Worten von Franz Kafka für Singstimme und Klavier* (1937-1938), 1951 Hans Werner Henze seine Kammeroper *Ein Landarzt*, oder der österreichische Komponist Gottfried von Einem die 1953 entstandene Oper *Der Prozeß*, um nur die bekanntesten zu nennen.

Das Medium Film trug ebenfalls zu einer großen Kafka-Resonanz bei: Steven Soderbergh verfilmte 1991 Kafkas Leben nach expressionistischem Vorbild, mit Jeremy Irons in der Hauptrolle. Außerdem entstanden die Verfilmungen nach dem gleichnamigen Romanfragment *Der Prozess* zuerst von Orson Welles im Jahr 1962, später, 1993, von dem Briten David Hugh Jones, darunter Anthony Hopkins in der Hauptrolle. Der berühmte Theaterregisseur und Nobelpreisträger (2005) Harold Pinter schrieb dafür das Drehbuch.

Angeregt durch das Anfangszitat des Bandes *Kafka. Die frühen Jahre* von Reiner Stach: „Think you heard this all before, / Now you’re gonna hear some more“, und um Kafkas anhaltende Wirkung im deutsch-, spanisch- und katalanischsprachigen Raum zu erkunden, veranstaltet die Sociedad Goethe en España (SGE) vom 8. bis 10. Mai 2024 zusammen mit der Associació de Germanistes de Catalunya (AGC), dem Deutschen Akademischen Austauschdienst (DAAD) und unter der Schirmherrschaft der Secció d’Estudis Germànics der Facultat de Filologia i Comunicació der Universitat de Barcelona ihren nächsten Kongress über den Einfluss und die Wirkung des Werkes des Prager Autors (1924-2024) auf die Literatur und andere Medien wie Film und Musik. Entsprechend sind folgende Sektionen vorgesehen:

— Kafkas Wirkung und Einfluss auf die deutsch-, spanisch- und katalanischsprachige Literatur

- Kafka intermedial im deutsch-, spanisch- und katalanischsprachigen Raum
- Kafka-Übersetzungen ins Spanische und ins Katalanische

Interessent:innen können bis zum **10. Januar 2024** ihre Beitragsvorschläge in Form eines Abstracts (max. 300 Wörter) sowie einen kurzen Lebenslauf an die Kongress-Adresse **kafkabarcelona.2024@ub.edu** schicken. Eine Mitteilung über die Annahme der Beiträge erhalten Sie bis spätestens 12. Februar 2024.

Die Vorträge können in deutscher, spanischer und katalanischer Sprache gehalten werden und sollen die Dauer von 20 Minuten nicht überschreiten. Die Teilnahmegebühr für Vortragende, die nicht der Sociedad Goethe en España (SGE) oder der Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) angehören, beträgt 50€. Eine Publikation ist vorgesehen. Weitere Informationen finden Sie auf der Website der SGE: <http://www.ub.edu/filoal/sge.html>.

Organisation: Marisa Siguan, Anna Montané, Loreto Vilar, Rosa Pérez Zancas, Julia Abdel Daiem, Heidi Grünewald, Jordi Jané-Lligé, Teresa Vinardell

CALL FOR PAPERS

**XIX Congreso Internacional de la Sociedad Goethe en España (SGE) en
colaboración con la Sección de Estudios Germánicos de la Universitat de
Barcelona, la Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) y el Deutscher
Akademischer Austauschdienst (DAAD)**

K.

El impacto de Franz Kafka: 1924-2024

**Universitat de Barcelona
8 – 10 de Mayo de 2024**

Cien años después de la muerte de Franz Kafka (1883-1924), su obra sigue teniendo un gran impacto a nivel internacional, en la cultura en general y en la literatura en particular. Kafka es sin duda uno de los autores más leídos y estudiados del siglo XX. Dieter Lamping escribió en su ensayo “La fama de Kafka”: “El estudio de la obra de Kafka ha dado lugar a la aparición de una literatura propia, a la que a veces se hace referencia como ‘literatura de Kafka’. Eso significa, en primer lugar, literatura sobre Kafka, pero también literatura a la manera de Kafka o siguiendo su estela”. Autores/as y pensadores/as de habla alemana como Hannah Arendt, Ingeborg Bachmann, Elias Canetti, Paul Celan, Günter Grass, Peter Handke, Terézia Mora, Clemens J. Setz, W.G. Sebald, Martin Walser, Peter Weiss y muchos más han leído intensa y apasionadamente los textos de Kafka y los han entrelazado en su literatura, de modo que Kafka, o más bien lo “kafkiano”, sigue vivo en su escritura.

En España puede percibirse la huella de la influencia literaria de Kafka en las obras de Núria Amat i Noguera, Miguel Delibes, Juan García Hortelano, Carmen Martín Gaite, Quim Monzó, Mercè Rodoreda, Jordi Sierra i Fabra, Vicente Valero, María Zambrano o Enrique Vila Matas, entre otros. Dicha huella atestigua el gran alcance de la recepción de sus textos y, no menos importante, cómo los mundos “kafkianos” también se han ido integrando en la literatura en las lenguas española y catalana.

Aparte de las novelas gráficas y los cómics sobre Kafka y su literatura que se han publicado en los últimos años —incluido el ya clásico cómic de no ficción *Kafka para principiantes*, de Robert Crump y David Zane Mairowitz, de 1993— la influencia de

Kafka también ha resultado productiva en la pintura, la fotografía y el dibujo. Además, se ha redescubierto la faceta del propio Kafka en tanto que artista visual. Prueba de ello son sus dibujos, publicados en su totalidad por Andreas Kilcher en el volumen *Kafka. Los dibujos*, de 2022. En España, Jordi Llovet ha editado *Dibujos recuperados* (2023).

También en el ámbito de la música sus escritos han sido fuente de inspiración. Ernst Krenek, por ejemplo, compuso los *Motetes basados en palabras de Franz Kafka para voz y piano* (1937-1938), Hans Werner Henze la ópera de cámara *Un médico rural* en 1951, y el compositor austriaco Gottfried von Einem la ópera *El proceso*, escrita en 1953, por citar solo los más conocidos.

El medio cinematográfico también contribuyó a la gran resonancia de Kafka: Steven Soderbergh filmó la vida de Kafka en 1991 siguiendo una estética expresionista, con Jeremy Irons en el papel protagonista. Destacan, además, las adaptaciones cinematográficas basadas en la novela inacabada *El proceso*. En 1962 abordó la obra Orson Welles y más tarde, en 1993, lo hizo el británico David Hugh Jones, con Anthony Hopkins en el papel protagonista. El famoso director de teatro y Premio Nobel (2005) Harold Pinter escribió el guión.

Inspirándose en la cita inicial del volumen *Kafka. Los primeros años*, de Reiner Stach —“Think you heard this all before, / Now you’re gonna hear some more”— y con el fin de explorar el impacto perdurable de Kafka en el mundo de habla alemana, española y catalana, la Sociedad Goethe en España (SGE), junto con la Associació de Germanistes de Catalunya (AGC), el Servicio Alemán de Intercambio Académico (DAAD), y bajo los auspicios de la Secció d’Estudis Germànics de la Facultat de Filologia i Comunicació de la Universitat de Barcelona, organiza, del 8 al 10 de mayo de 2024, un congreso sobre el impacto y la influencia de la obra del autor de Praga (1924-2024) en la literatura y en otros medios como el cine y la música. En este sentido, se han previsto las siguientes secciones:

- Kafka en la literatura: el impacto y la influencia de Kafka en las literaturas de expresión alemana, española y catalana
- Kafka y las artes: diálogos interartísticos con la obra de Kafka en el ámbito germánico, hispánico y catalán
- Kafka traducido: las traducciones de Kafka al español y al catalán

Las personas interesadas pueden enviar sus propuestas de contribución o resúmenes (máx. 300 palabras) y un breve currículum vitae a la dirección del congreso **kafkabarcelona.2024@ub.edu** hasta el **10 de enero de 2024**. Recibirán la notificación de la aceptación de las contribuciones hasta el 12 de febrero de 2024.

Las comunicaciones podrán realizarse en alemán, español y catalán, y no deberán exceder los 20 minutos. La cuota de participación para ponentes que no pertenezcan a la Sociedad Goethe en España (SGE) o a la Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) es de 50€. Está prevista una publicación. Para más información véase la página web de la SGE: <http://www.ub.edu/filoal/sge.html>.

Organización: Marisa Siguan, Anna Montané, Loreto Vilar, Rosa Pérez Zancas, Julia Abdel Daiem, Heidi Grünewald, Jordi Jané-Lligé, Teresa Vinardell

CALL FOR PAPERS

**19è Congrés Internacional de la Sociedad Goethe en España (SGE) en
col·laboració amb la Secció d'Estudis Germànics de la Universitat de Barcelona,
l'Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) i el Deutscher Akademischer
Austauschdienst (DAAD)**

K.

L'impacte de Franz Kafka: 1924-2024

Universitat de Barcelona

8 – 10 de Maig de 2024

Cent anys després de la mort de Franz Kafka (1883-1924), la seva obra segueix tenint una gran impacte a nivell internacional, en la cultura en general i en la literatura en particular. Kafka és sens dubte un dels autors més llegits i estudiats del segle XX. Dieter Lamping va escriure en el seu assaig “La fama de Kafka”: “L'estudi de l'obra de Kafka ha donat lloc a l'aparició d'una literatura pròpia, que a vegades rep el nom de ‘literatura de Kafka’. Això vol dir, en primer lloc, literatura sobre Kafka, però també literatura a la manera de Kafka o seguint la seva estela”. Autors/es i pensadors/es de parla alemanya com Hannah Arendt, Ingeborg Bachmann, Elias Canetti, Paul Celan, Günter Grass, Peter Handke, Terézia Mora, Clemens J. Setz, W.G. Sebald, Martin Walser, Peter Weiss i molts més han llegit intensament i apassionada els textos de Kafka i els han entretreixit en la seva literatura, de manera que Kafka, o més aviat allò “kafkià”, continua viu en la seva escriptura.

A Espanya es pot resseguir la influència literària de Kafka en les obres de Núria Amat i Noguera, Miguel Delibes, Juan García Hortelano, Carmen Martín Gaite, Quim Monzó, Mercè Rodoreda, Jordi Sierra i Fabra, Vicente Valero, María Zambrano o Enrique Vila Matas, entre d'altres. És un influx que mostra el gran abast de la recepció dels seus textos i, no menys important, com els mons “kafkians” també s'han anat integrant en les literatures espanyola i catalana.

A banda de les diverses novel·les gràfiques i els còmics sobre Kafka i la seva literatura que s'han publicat en els darrers anys —inclòs el còmic ja clàssic de no ficció *Kafka per a principiants*, de Robert Crump i David Zane Mairowitz, de 1993—, la influència de Kafka també ha resultat productiva en la pintura, la fotografia i el dibuix. A més, s'ha redescobert la faceta del mateix Kafka com a artista visual. Prova d'això són els seus dibuixos, publicats íntegrament per Andreas Kilcher en el volum *Kafka. Els dibuixos*, de 2022. A Espanya, Jordi Llovet ha editat els *Dibuixos recuperats* (2023).

També en l'àmbit de la música els seus escrits han estat font d'inspiració. Ernst Krenek, per exemple, va compondre els *Motets basats en paraules de Franz Kafka per a veu i piano* (1937-1938); Hans Werner Henze, la seva òpera de cambra *Un metge rural* el 1951, i el compositor austriac Gottfried von Einem, l'òpera *El procés*, escrita el 1953, per esmentar només els més coneguts.

El mitjà cinematogràfic també ha contribuït a la gran ressonància de Kafka: Steven Soderbergh va filmar, el 1991, la vida de Kafka tot seguint una estètica expressionista, i amb Jeremy Irons en el paper protagonista. Destaquen, a més, les adaptacions cinematogràfiques basades en la novel·la inacabada *El procés*. Orson Welles va abordar l'obra el 1962 i més tard, el 1993, ho va fer el britànic David Hugh Jones, amb Anthony Hopkins en el paper protagonista. El famós director de teatre i Premi Nobel (2005) Harold Pinter va fer-ne el guió.

Inspirant-se en la cita inicial del volum *Kafka. Els primers anys*, de Reiner Stach —“Think you heard this all before, / Now you’re gonna hear some more”— i amb l’objectiu d’explorar l’impacte perdurable de Kafka en el món de parla alemanya, espanyola i catalana, la Sociedad Goethe en España (SGE), juntament amb l’Associació de Germanistes de Catalunya (AGC), el Servei Alemany d’Intercanvi Acadèmic (DAAD), i sota els auspícis de la Secció d’Estudis Germànics de la Facultat de Filologia i Comunicació de la Universitat de Barcelona, organitza, del 8 al 10 de maig de 2024, un congrés sobre l’impacte i la influència de l’obra de l’autor de Praga (1924-2024) en la literatura i en altres mitjans com el cinema i la música. En aquest sentit, s’han previst les següents seccions:

—Kafka a la literatura: l’impacte i la influència de Kafka en les literatures d’expressió alemanya, espanyola i catalana

- Kafka i les arts: diàlegs interartístics amb l'obra de Kafka en l'àmbit germànic, hispà i català.
- Kafka traduït: les traduccions de Kafka a l'espanyol i al català

Les persones interessades poden enviar les seves propostes de contribució o resums (màx. 300 paraules) i un breu curriculum vitae a l'adreça del congrés **kafkabarcelona.2024@ub.edu** fins al **10 de gener de 2024**. Rebran la notificació de l'acceptació de les contribucions fins al 12 de febrer de 2024.

Les comunicacions podran realitzar-se en alemany, espanyol i català, i no hauran d'excedir els 20 minuts. La quota de participació per a ponents que no siguin membres de la Sociedad Goethe en Espanya (SGE) ni de l'Associació de Germanistes de Catalunya (AGC) és de 50€. Està prevista una publicació. Per a més informació vegeu la pàgina web de la SGE: <http://www.ub.edu/filoal/sge.html>.

Organització: Marisa Siguan, Anna Montané, Loreto Vilar, Rosa Pérez Zancas, Julia Abdel Daiem, Heidi Grünewald, Jordi Jané-Lligé, Teresa Vinardell